

V. KLIČKO

**HRDINA UKRAJINSKÉ
VÁLKY Z RALSKA**

str. 26

OLŠIŇSKÁ DVANÁCTKA

čtvrtek 9. června 2022
Resort Olšina

letos s novinkou - se zápočtem výsledků družstev

STŘELECKÉ SOUTĚŽE VLS

ze středy 8. června na střelnici Uhlíkov

**DÁMSKÝ TURNAJ
V ADVENTURE GOLFU**
(nad rámec soutěžních disciplín)

Slovo má

Jan Sotona / šéfredaktor

Vážené dámy, vážení pánové, milí čtenáři,

ve čtvrtek 24. února život nabral nový kurz. Kurz, který v Evropě v 21. století málokdo čekal. Konflikt, v němž stojí Ukrajina, a s ní zbytek Evropy i celý civilizovaný svět proti středověkému snu jednoho diktátora o Velkoruské říši, ovlivní bez ohledu na to, jaký bude mít v příštích dnech vývoj, naše životy na roky dopředu. Vedle řešení aktuálních ekonomických a sociálních turbulencí a problémů s vlnou lidí prchajících před válkou, hlavně budeme muset přehodnotit, co má v nastalé situaci prioritu.

Již teď je zřejmé, že mezi stěžejní otázky budoucích dní bude patřit zajištění bezpečnosti a soběstačnosti v oblasti strategických komodit. Obě tato témata se také, více či méně, dotýkají Vojenských lesů a statků a naší činnosti.

Dnes nevypočitatelné Rusko je v současnosti vedle role dominantního exportéra ropy a plynu do Evropy také významným dodavatelem dříví na západní trh (stejně jako Ukrajina). Již dnes můžeme vidět dramatický cenový vývoj u všech dřevěných sortimentů na globálním trhu, vyvolaný událostmi na východě. A to v situaci, kdy se VLS i další tuzemští lesníci stále potýkají s důsledky doznívající kůrovcové kalamity. Je jasné, že situace bude posilovat roli domácích producentů této strategické suroviny a evropské vlády budou muset při formulaci svých lesnických politik pečlivěji vážit, zda oslabovat hospodářské funkce lesů na úkor jiných zájmů. Druhá priorita souvisí s činností VLS coby servisní organizace resortu obrany. Velká část veřejnosti v evropských zemích si zvykla za desetiletí bezstarostného života v pocitu absolutního bezpečí vnímat ozbrojené složky jako organizace, které zde jsou od toho, aby plnily vzdálené závazky v mírových misích, případně pomáhaly doma při živelných katastrofách či „vedlejších“ při pandemii COVIDu. Nyní se role evropských armád, jejichž zájmy musely v posledních letech ustupovat jiným prioritám, opět stane jedním z hlavních témat. Větší nároky na ozbrojené síly budou logicky znamenat zvýšené nároky na servisní činnosti ze strany VLS. Stejně tak současná situace dává novou váhu hlasům, které varují před zbrklým opouštěním území, jež drží stát jako lokality se strategickým významem pro svou obranu.

Rozhodnutí ruského prezidenta Putina prosazovat své imperiální ambice vojenskou silou každopádně znamená, že léta bezstarostného pocitu bezpečí, v nichž středobodem společenských diskusí byla ekologická témata a spory o tzv. kulturní války, končí. Přichází doba, která bude Evropu bolet. Když ale použijí slova Winstona Churchilla: Není to konec, ani začátek konce - je to spíš konec začátku.

Obsah

- 3 - Slovo má
- 4 - Foto vydání
- 6 - Krátce
- 8 - Změna práva hospodaření se vrátí zpět
- 9 - Jarní obnova, síje na Brdech
- 10 - Lesnické výkony VLS za rok 2020
- 14 - Poslední kočí na Doupově
- 18 - Sortimentace dříví
- 20 - Lovecká sezóna v roce 2021
- 24 - Živá voda VLS
- 26 - Vitalij Kličko - příběh z Ralska
- 30 - Pták roku
- 31 - Lesní pedagogika
- 32 - Vojenská lázeňská léčebna Teplice
- 33 - Z podniku
- 35 - Fotosoutěž

Redakce

Vydává:

Vojenské lesy a statky ČR, s. p.
IČ: 0000205
Pod Juliskou 1621/5, 160 00 Praha 6
Tel.: 220 405 106
Fax: 224 310 921
E-mail: info@vls.cz
Web: www.vls.cz

Redakce:

Vojenské lesy a statky ČR, s. p.
Pod Juliskou 1621/5, 160 00 Praha 6
Tel.: 777 723 593
Fax: 224 310 921

Šéfredaktor:

Jan Sotona

Předseda redakční rady:

Ing. Pavel Češka Ph.D.

Členové redakční rady:

Ing. Michaela Veselá
Mgr. Jan Kobr

Registrace:

MK ČR E 163 15 pod zn. 14787/2005
ze dne 24. 10. 2005

Foto titulní strana:

Jan Sotona

Uzávěrka příštího čísla:

10. června 2022
Neproděné, vychází nákladem 800 kusů.

FOTO VYDÁNÍ

Začaly síše na dopadovkách

Kolegové z Brd společně s pracovníky výzkumné stanice v Opočně spustili 23. února projekt modifikované metody sísí, kterými by se měly v budoucnosti obnovovat porosty v lokalitách s pyrotechnickou zátěží. Práce začaly na plochách pod vrchem Kočka na plochách lesních správ Nepomuk a Mirošov. Celkem chce státním podnik sísími letos obnovit holiny na ploše 125 hektarů.

Více v textu na st. 10.

Foto: Jan Sotona

VLS LETOS OBNOVUJÍ AKCE PRO VEŘEJNOST

Vojenské lesy a statky letos nabídnou lesnické a myslivecké veřejnosti, ale i dětem, opět po dvouleté „covidové“ odmlce většinu velkých akcí pro veřejnost. Státní podnik se také již od dubna prezentuje na tematických veletržních akcích, jejichž organizace v uplynulém období musela být také omezena či odložena s ohledem na protipandemická opatření.

Ve vlastní režii pak podnik přivítá děti z Českokrumlovska v resortu Olšina, kde se koncem května odehraje Dětský den na Olšině, organizovaný

ve spolupráci s armádními složkami z VÚ Boletice. V červnu pak proběhne dvojice masových akcí pro veřejnost. Nejdříve se bude divize Lipník nad Bečvou prezentovat společně s tamními armádními složkami na největší lesnické akci na Moravě „Armáda, lesnictví a myslivost na Libavě“, kolegové z mimoně následně uvítají návštěvníky na již 44. ročníku Lesnického dne v Ralsku na Skelné huti. Součástí programu u Mimoně bude tradičně také národní šampionát v práci s motorovou pilou. Na konci srpna se pak otevrou v Českých

Kalendárium akcí pro veřejnost

3. - 6. dubna

VLS na výstavě Silva Regina, Brněnské veletrhy a výstaviště

26. května

Dětský den na Olšině, Resort Olšina

11. června

Armáda, lesnictví a myslivost na Libavě, areál Heřmánky u Potštátu

17. - 18. června

Lesnický den v Ralsku, areál Skelná huť v Ralsku

25. - 30. srpna

VLS na Zemi živitelce, Výstaviště České Budějovice

Budějovicích brány Země živitelky, kde v podnikovém stánku představíme především náš agrární program.

Další akce podnikového kalendária pravděpodobně přibudou také na podzim. Informace o vnitropodnikových událostech najdete na str. 33

VÁLKA OVLIVŇUJE I TRH S DŘÍVÍM

Ruská invaze na Ukrajinu se pravděpodobně výrazně promítne do evropského trhu s dřívím. V důsledku bojů v regionu a následných ekonomických sankcí, vyhlášených Evropskou unií, tento vývoj predikují oborové svazy evropských zpracovatelů dřeva.

Důvodem je, že v důsledku bojů na Ukrajině došlo k zpomalení či zasta-

vení tamní výroby surového dříví. Kyjev je přitom strategickým dodavatelem této komodity na Západ, vloni země vyvezla na evropský trh 2,7 milionu kubíků řeziva jehličnatého dříví. Ještě větším exportérem je pak Ruská federace, která ročně dodá na trhy v Evropské unii přes 5 a půl milionu kubíků, jeho strategická spojenec v aktuálním konfliktu Bělorusko pak západní trhy zásobuje každoročně více než 3 miliony kubíků smrku a borovice.

Dominantní certifikátoři dříví, společnosti PEFC a FSC přitom již oznámili, že komoditu z Ruska a Běloruska považují za tzv. konfliktní dřevo a nebude pro něj certifikační osvědčení vydáváno. Dominantním certifikačním systémem v Rusku před vypuknutím konfliktu byl přitom právě FSC. „Dřevěná a lesní produkty z Ruska a Bě-

loruska nelze používat ve výrobcích FSC ani je prodávat s certifikací FSC kdekoli na světě, dokud bude ozbrojené násilí pokračovat,“ oznámila FSC na svém webu.

Největší obavy z dopadů konfliktu na Ukrajině tak mají dřevozpracující podniky v Maďarsku, Itálii a Německu. Trojice těchto zemí patří k největším dovozcům ukrajinského dříví. Některé evropské státy přitom podle serveru Silvarium odebírají až čtvrtinu paletového a obalového dřeva z trojice zemí zapojených do konfliktu, jejichž export ovlivňuje boje a sankce. Patří mezi ně třeba Francie, Německo, Itálie, Nizozemsko a Polsko. Samotná Ukrajina v minulosti exportovala vedle dříví ročně až 15 milionů palet.

Trhy proto očekávají, že obecný vzestupný trend cen všech komodit se i v nejbližší době nevyhne ani dřevu.

ODEŠEL ŠAMPION KOMÁREK, ÚČASTNÍK MNOHA AKCÍ VLS

Dlouhá léta patřila jeho show na podiu Stihl Timbersportu na Skelné huti k páteřním diváckým lákadlům Lesnického dne v Ralsku, ale i na dalších akcích v režii našeho podniku. Letos, i v dalších letech, se atraktivní dřevorubecké představení s kořeny v Austrálii, Kanadě a na Novém Zélandu v české kotlině bude muset, bohužel, obejít bez něj, protože začátkem března z Milevska přišla smutná zpráva.

Pětačtyřicetiletý desetinásobný medailista z mistrovství Evropy Martin Komárek, ve čtvrtek 10. března tragicky zemřel. Stalo se to při práci v lese u Milevska.

Komárek bydlel v obci Osek nedaleko Milevska, kde provozoval prodejnu s dřevorubeckou a zahradní technikou a vybavením.

Martin Komárek, dnes tuzemská legenda tohoto sportu, stál při zrodu timbersportu nejen v ČR, ale i v Evropě. Dostal se k němu v roce 2001, kdy absolvoval tréninkový kemp v německém Ruppoldingu a byl vybrán do prvního mistrovství Evropy, kde

skončil na šesté příčce. Byl jedním z mála, kdo mohl startovat na evropských i světových dřevorubeckých soutěžích jednotlivců. Byl několikanásobným mistrem Evropy a získal deset medailí na mistrovstvích světa. Poslední z nich byla bronzová ze světového šampionátu v Mnichově loni v říjnu.

Komárek se na závody fyzicky připravoval prací v lese. „Vždycky jsem měl vztah ke dřevu a přírodě. Raději než s motorovou pilou soutěžím se sekyrami, kde není zapotřebí tolik

síly, ale technika. Rád ukazuji lidem, že s motorovou pilou se dá dělat i něco zajímavého,“ řekl Komárek kdysi v jednom z rozhovorů.

„Martina jsme měli všichni moc rádi. Je hrozné, co se stalo. Byl to kluk, co opravdu něco uměl, dobrý podnikatel, a hlavně skvělý chlap, táta, manžel, kamarád. Dělal čest svému regionu,“ uvedl pro Písecký deník milevský starosta Ivan Radosta.

Chybět bude i nám ve Vojenských lesích a statcích.

BOROVICE V OHROŽENÍ?

V důsledku postupující klimatické změny se bude mortalita borovic způsobená impaktem kůrovců a také dřevokazných škůdců pravděpodobně nadále zvyšovat varuje v nejnovější zprávě Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti v Jílovišti.

Podle vědců po klimaticky extrémních letech roce 2015, kdy došlo v celé řadě oblastí Česka k náhlému zhoršení stavu borovice lesní, začínají její zdraví sekundárně ohrožovat sekundární biotičtí škůdci, obzvláště podkorní a dřevokazný hmyz, kte-

ří svým kalamitním přemnožením (v podobě tzv. mortalitního stresoru) způsobili chřadnutí a odumírání fyziologicky poškozených a oslabených porostů.

Podle výzkumného ústavu budou muset lesníci věnovat vyšší pozornost ochraně lesa a potlačovat působení nežádoucích škodlivých faktorů. Stejně jako smrkové porosty jsou i borové porosty náchylné k poškození jak abiotickými vlivy (vítr, sucho, sníh), tak biotickými činiteli (býložravými obratlovci, hmyzími škůdci). Tyto faktory jsou propojeny vzájemně se posilujícími vztahy.

Vědci predikují, že v důsledku postupující klimatické změny se bude mortalita borovic způsobená impaktem kůrovců a také dřevokazných škůdců pravděpodobně nadále zvyšovat.

ZMĚNA PRÁVA HOSPODAŘENÍ MEZI VLS A LESY ČR SE VRÁTÍ ZPĚT, ROZHODNUTÍ PROVÁZELY PERSONÁLNÍ ZMĚNY

Ministr zemědělství Zdeněk Nekula a ministryně obrany Jana Černochová se rozhodli na začátku března úpravu majetkoprávních vztahů mezi státními podniky Lesy České republiky a Vojenské lesy a statky ČR vrátit do výchozího stavu. Důvodem jsou provozní a obranné důvody. Fakticky tím dojde ke zrušení transakce z éry minulých vlád, v rámci které měla mj. k Lesům ČR přejít celá lesnická divize VLS Mimoň. Ministryně Černochová také na sklonku loňského roku odvolala pro manžerská pochybení ředitele VLS Petra Krále a ministerstvo vypsal na jeho post výběrové řízení, jehož výsledek nebyl do uzávěrky čísla znám.

„O této směně, která byla připravena minulou vládou, jsem měl velké pochybnosti. Šlo o účelovou záležitost, která vyvolala u odborné veřejnosti řadu otázek. Vzhledem k mnoha možným nežádoucím dopadům jsme se rozhodli vrátit veškerou směnu pozemků do výchozího stavu,“ odůvod-

nil rozhodnutí ministr zemědělství Zdeněk Nekula.

„Nápad bývalých ministrů obrany a zemědělství na obří směnu neměl žádné odborné opodstatnění, prošel vládou narychlo z důvodů, o kterých raději nechci spekulovat. Nejčistší je návrat do původního stavu,“ uvedla ministryně obrany Jana Černochová s tím, že oba resorty zároveň jednájí o převodu areálu Chotěboř-Bílek ve prospěch armády.

Pro návrat do výchozího stavu existují provozní a obranné důvody. Z provozních jsou to především hospodářský aspekt, tedy vliv na ekonomiku LČR a VLS. Dále pak narušení uceleného souboru nemovitých věcí bez návazného řešení přístupu k majetku obou podniků. K obranným důvodům patří ponechání nakládání s pozemky vojenského újezdu Ralsko v gesci Ministerstva obrany. Jde o území, na kterém se konají vojenská cvičení armády ČR i NATO.

Dalšími důvody jsou nedostatečná pyrotechnická očista území, výcvik bezpečnostních a obranných složek.

Změna majetkoprávních vztahů mezi státními podniky bude po ukončení zkráceného a zúženého meziresortního připomínkového řízení předložena vládě ke schválení.

Majetkovou transakci v rámci státních podniků, v rámci které měly Lesy České republiky získat právo hospodařit k pozemkům o rozloze 32 495,43 hektarů převážně ve zrušených výcvikových prostorech Ralsko Mladá, a VLS naopak 41 tisíc hektarů, většinou bez přímé vazby na strategické zájmy resortu obrany, zastavily oba resorty těsně před koncem roku, kdy se měl plán promítnout také do zaměstnaneckého poměru lesníků obou státních podniků na dotčených územích.

Ministryně Černochová následně odvolala ředitele VLS Petra Krále a řízením podniku pověřila ekonomka divize Mimoň Ivo Dohnala. V polovině ledna pak resort obrany na post ředitele vypsal výběrové řízení s uzávěrkou 3. února, jež do uzávěrky tohoto vydání neskončilo.

Záměr ponechat divizi VLS v Mimoňi pod resortem obrany deklarovala ministryně obrany Jana Černochová již před konečnou dohodou obou resortů v polovině ledna, kdy navštívila Ralsko. „Divize Mimoň je jednou z mála ziskových divizí VLS. Zatímco jiné byly zasaženy kůrovcem a nyní na nich probíhá zalesňování, a proto se do nich musí investovat, Mimoň naopak přispívá. Proto mi nikdy nepřišlo logické, že by o ni měly Vojenské lesy přijít,“ prohlásila tehdy Jana Černochová.

Jan Sotona

PODNIK VYSADÍ 8 MIL. SAZENIC, 125 HEKTARŮ OBNOVÍ SÍJEMI

VLS letos obnoví les na celkové rozloze 1500 hektarů. Co se týká výsadby, vrací se státní podnik objemem 8,3 milionu sazenic po extrémních letech obnovy po kalamitách na běžná provozní čísla, historickou obdobu však nemá rozsah umělé obnovy sījemi. Těmi lesníci VLS obnoví 125 hektarů, především na plochách, které jsou problematické s ohledem na pyrotechnickou zátěž. Většina sījí bude probíhat na Brdech, které letos celkově v objemech obnovy mají prioritu.

Kolegové z Hořovic společně s vědci z Výzkumného ústavu lesního hospodářství a myslivosti v Opočně již koncem února začali vysévat semena lesních dřevin na rozsáhlých kalamitních holinách pod vrchem Kočka na Brdech. Jde o modifikovanou metodu obnovy lesů, kterou chce náš státní podnik využít v nejmladší chráněné krajinné oblasti na pomezí Středočeského a Plzeňského kraje na celkem 125 hektarech v lokalitách, které jsou problematické kvůli pyrotechnické zátěži. Brdští lesníci s pracovníky výzkumné stanice na části ploch nyní zkoušejí různá časování, skladbu i technologii setí a věří, že výsledkem bude nová certifikovaná metoda pro obnovu lesů v místech, která jsou pro klasické postupy problematické z důvodu pyrotechnické zátěže. V Brdech hořovická divize vloni musela v rámci boje s kůrovcem vytěžit lesy na rozsáhlých plochách, především na lesní správě Nepomuk, které zatím neprošly hloubkovou pyrotechnickou očištěnou.

„Na obnovu hektaru lesa potřebujete vysadit v průměru pět až šest tisíc sazenic a u každé z nich jít do hloubky několika desítek centimetrů. To by v těchto z hlediska pyrotechnické zátěže problematických lokalitách znamenalo značné riziko, které při samotné těžbě, jež je prováděna především harvestorovou technologií, nevzniká“ vysvětlil ředitel divize David Novotný.

Proto lesníci VLS začali na jaře tyto plochy ve spolupráci s vědci z výzkumné stanice v Opočně obnovovat právě sījemi podle metodických

plánů, které vznikly spoluprací ústavu a podniku v loňském roce. Holiny pod Kočkou tak byly rozměřeny na pravidelné části, na nich pracovní tým v pravidelných intervalech narušil povrchovou vrstvu hrabičkami na ploše cca 30 x 30 centimetrů. Na které se následně vysévá odměrkou směs semen s pískem. Na obnovu každého hektaru vzniká takto na dva a půl tisíce takovýchto plošek.

„Písek se využívá jako objemový nosič pro malé množství semínek. Seje se na povrch a směs se jen mírně udusá. Jde o směs semen javoru klenu a mléče, břízy, lípy, habru s borovicí a smrkem. Zkoušíme různé složení i časování sījí. Věříme, že se nám podaří s vědci z Opočna vyvinout novou certifikovanou metodu pro obnovu porostů na holinách s pyrotechnickou zátěží,“ dodal vedoucí lesní výroby VLS Pavel Češka.

Celkem v Brdech chtějí VLS letos takto obnovit 125 hektarů lesů. Další

375 hektarů zde zalesní klasickou výsadbou. Z šesti lokalit ve správě státního podniku tak má obnova brdských lesů prioritu. Celkem státní podnik letos plánuje obnovit 1700 hektarů lesů. Využije k tomu 8,3 milionu sazenic z produkce vlastních lesních školek. Dvě třetiny budou tvořit listnaté dřeviny, především buky a duby. Smrk, bude zastoupen 18 procenty. Přesto státní podnik nadále podle výrobního náměštka Ondřeje Vybírala považuje smrky za strategickou dřevinu, která má jak na Brdech, tak i v dalších lokalitách ve správě VLS, své místo.

„Objemem výsadby kolem osmi milionů sazenic se vracíme k běžnému lesnickému hospodaření před začátkem kalamity. V minulých letech, kdy probíhala hlavní obnova zničených lesních porostů, jsme sázeli i přes 20 milionů sazenic ročně. Daleko

více se nám v posledních letech daří využívat přirozenou obnovu. Letos počítáme, že takto vznikne 300 až 400 hektarů lesa,“ dodal zastupující ředitel VLS Ivo Dohnal.

K „předkalamitním“ číslům se Vojenské lesy plánují letos vrátit také v objemu těžeb - vytěží 970 tisíc m³ dříví. Díky oživení na trhu se surovým dřívím státní podnik navíc v minulých měsících snížil zásoby na několikaleté minimum.

Jan Sotona

POSLEDNÍ KOČÍ NA DOUPOVĚ

Bývalo dobrým zvykem, že na každé lesní správě bylo zaměstnáno 3-5 kočích. Ale kde ty loňské sněhy jsou? Je to jen vinou pokroku? Zatímco v rovinatějších oblastech České republiky práci koní z velké části nahradila technika, v Doupovských horách je díky náročnému terénu práce pro koně stále dost. Divize Karlovy Vary zde hospodaří na bezmála 15 tisících

hektarech lesů. Situace tu sice ještě není úplně tragická, jak by se z titulu na první pohled mohlo zdát, ale pracovníku s opratěmi v rukách už je opravdu jen pár, slovy dva. S doupovskými kočími jsem si povídala o úskalích současnosti a různovější budoucnosti koní v lesním hospodářství.

Nejen stromy i problémy mají své kořeny

Historicky charakterizuje tendenci stavu kočích u karlovarské divize graf, jehož výslednice se limitně blíží nule. Není to poprvé. Křivka, která je odrazem neustálého odlivu lesních dělníků obecně, již jednou s nulovou osou splynula. Podstav kočích je v kroni-

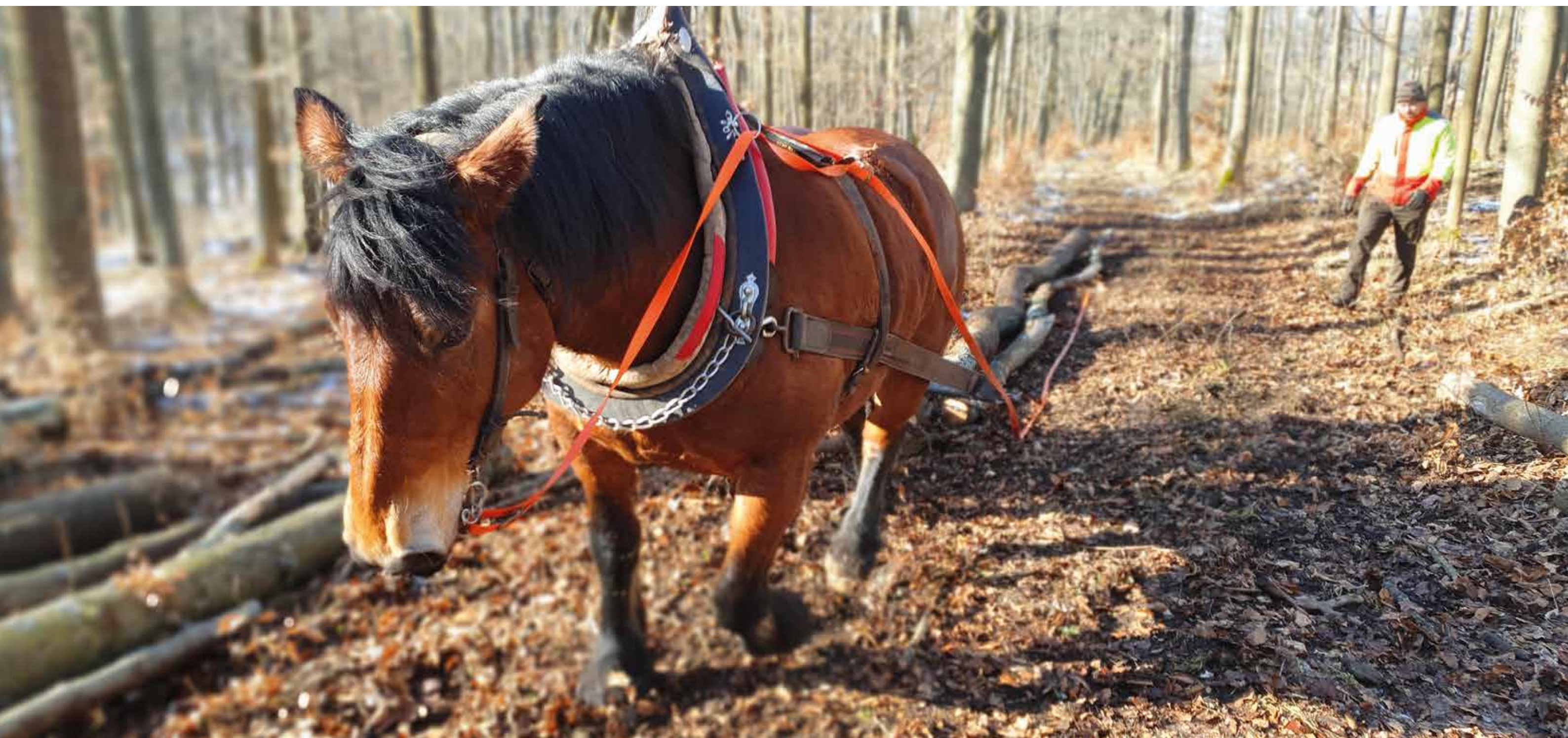
kách místních lesních správ poprvé uváděn již v sedmdesátých letech. Tehdy začal už nikdy nepolevující odliv lesních dělníků, kteří „odešli za snazším výdělkem do měst“. I když pak v 80. letech byla situace různovější, divize dokonce měla 7 let svůj vlastní chov a „školu“ chladnokrevných koní. V porevolučním období se zdálo být dobrým restrukturalizačním krokem vše utnout, prodat, kočí propustit a umožnit jim pracovat na volné noze. První nulový stav byl na světě. Brzy se v provozu projevilo, že podnikatelské opojení není univerzálním receptem, který zajistí

ideální hospodaření. Jenže zpět do zaměstnaneckého poměru se zdaleka nevrátili všichni a nízký počet kočích u divize přetrvává do teď. Nutno dodat, že v soukromém sektoru sledujeme obdobný trend.

V současné době soustředí dříví koněm jen dva vlastní zaměstnanci

Kočí Pavel Rittich úřaduje v lesích LHC Dolní Lomnice. U podniku je zaměstnán od roku 2000. Prvního koně, tehdy hucula, si pořídil před

dvaceti lety. Od mala o tom snil. Jen o pár roků později už nárazově „tahal“ v lese se svým prvním norikem. Před třemi lety se rozhodl vyměnit stres za volantem tatro SpS Lučiny za opratě zcela, a práci s koněm se nyní věnuje na plný úvazek. Po stejnou dobu je také aktivním členem Svazu chovatelů a přátel norika. Je považován za platného člena nastupující generace funkcionářů, kteří mají být čerstvou silou v boji za lepší budoucnost jak norických koňů, tak práce kočích. Rozvíjí osvětové i odborné aktivity napříč republikou. Vlastní celkem 5 klisen

a 3 hřebce norických koní z toho se třemi z nich pracuje v lese. Třináct let bohaté praxe s odchovem, výcvikem, účastí na zkouškách, výstavách a soutěžích nyní zárukuje. Po několika letech odkládání konečně podlehl naléhání emeritního správce Ladislava Novotného, svého dlouholetého nadřízeného, aby se s ním pustil do organizace soutěže chladnokrevníků na domácí půdě. Dočká se tak své velké organizátorské premiéry a 16. července v areálu střelnice Lučiny proběhne za podpory divize Karlovy Vary Výstava Norických koní a soutěž ovladatelnosti v kládě.

Helena Zarembová je čerstvou poslou lesní správy Valeč, přišla sem na podzim loňského roku. Mezi koně se narodila. Její rodina hospodařila na statku v Ludgeřovicích s desítkami koní. V porevolučních změnách musela tehdy již jako mladá maminka s vlastní rodinou opustit rodnou hroudu a svůj nový domov našla na západě Čech. Profesionální dráhu kočího si vybrala kvůli svým malým dětem, aby je mohla mít při práci u sebe. Děti vyrostly a ona zůstala. Už si nedovedla představit začínat s něčím jiným. Na Doupov přišla po letech strávených u Lesní společnosti Tepalá a.s. Jejími partáky v lese jsou dva norici, Damián a Ziko. O kolik koní ještě doma pečuje, s úsměvem tají.

Že je kůň v lese potřeba, ví každé malé dítě

Není to jen obrazně řečeno. Že se v lese přibližuje dříví koněm, protože je to šetrné k přírodě, ví i šišlající žáček první třídy (ověřeno lesní pedagogikou). Povědomí veřejnosti o významu koní v lesním hospodářství zřejmě souvisí s oblibou koně jako zvířete obecně. Navíc tradice, která má stále reálný význam v lesním hospodářství je pro veřejnost zřejmě magičtější než užití koní v cestovním ruchu, sportu nebo rekreaci.

Nejde ovšem jen o sentiment a tradici. Pravda, tyto pohnutky jsou podle průzkumů pojítkem mezi současnými kočími, kteří drží řemeslo stále nad vodou. Tím se netají ani Pavel Rittich, když své živobytí vždy hájí s nadšením.

„Byl to můj sen od dětství. Nevidím důvod, proč bych měl pracovat někde jinde, když můžu být celý den na čerstvém vzduchu v lese a s koněm.“

Důvodem proč kůň v lese přežívá i za rozmachu lehkých harvesterů není fakt, že ho zde potřebují lidé. Lidé, pro které je práce s nimi vysněným povoláním a budou ji dělat za všech okolností. Důvodem je, že koně potřebuje les. Toto ztvrzuje i legislativní zakotvení jeho podpory jako šetrné technologie v lesním hospodářství. Zní to jako zjednodušená ekologická mantra, ale v současné době se již lze opírat i o tvrdá data. Například velmi zajímavá je studie z roku 2017. Díky kolektivu autorů FORESTEA SG se můžeme dočíst, že přes všechny kilopascal, které vytváří pod svými kopyty a které se pod pásy nejmmodernějších železných koní vhodněji rozloží, vykazuje jeho užití stále mnoho parametrů, kterými je v lese šetr-

nější a leckde i výkonnější než technika. Přitom současný celorepublikový stav „plnoúvazkových koní“ v lesním hospodářství je 2,5krát nižší než je potřebný počet takových koní pro uspokojení potenciální poptávky v ČR. Nás může upoutat také údaj, že v lesích VLS ČR, s. p. připadá na 1000ha lesa 0,27 koně, což je mezi sledovanými subjekty (LČR s. p., Národní parky a Významné lesní majetky) hodnota hluboko pod průměrem. Ten činí 0,83 koně na 1000ha.

Nyní ale zpátky do doupovských lesů. Jak již bylo předestřeno, reliéf doupovských hor nemá o terénní typy vhodné pro soustředování koněm resp. nevhodné pro jinou těžší techniku nouzi. Například u lesní správy Dolní Lomnice se podle dostupných dat v loňském roce na celkovém objemu těžby soustředování koněm s vlastním zaměstnancem podílelo téměř ze 7 %. Spolu se soukromým

dodavatelem se pak výkony na práci koněm váží k 12%. Uvážíme-li průměrnou provozní výkonnost koně 1600m³, jsou spolu s personálními a zdravotními specifiky loňského roku zjištěné hodnoty naprosto odpovídající. Méně už pak zjištěná procenta odpovídají zastoupení podílu porostů v terénech vhodných pro užití koně. Jsou myšleny zejména terény neúrodné a s překážkami se sklonem svahu 25% a více. Takové představují na Dolní Lomnici téměř třetinu porostů. Z tohoto pohledu je naprosto tristní situace na lesní správě Klášterec nad Ohří. Tam vlastního zaměstnance s koněm nemají vůbec. Práci pro ně vykonává jediný soukromník. Přitom jejich LHC se z většiny rozprostírá na úpatí Doupovských hor tvořících průlomové údolí řeky Ohře. Lanovkové terény, a suťová pole jsou jejich denním chlebem. Velký potenciál využívání koní v lesním hospodářství je na Doupově neoddiskutovatelný. O tom je přesvědčen i Pavel Rittich.

„Na nedostatek práce si rozhodně nemohu stěžovat. Už teď je na tu koní nedostatek a jejich práce bude zapotřebí, čím dál víc. Je zde mnoho mladých porostů v náročných terénech, které se bez koně neobejdou. Svě o tom vědí klášterečtí, kteří z nedostatku marně hledají alternativy k přibližování koněm.“

Začarovaný kruh

Slovy klasika: „To máte vozová ohlávka, chomout, poduška, opratě, pobočnice, náhřbetník, podpínka, postraňky, podocasník, nákrčník, rozporka“

Úskalí jsou všeobecně známá a dávno popsána. Péče o koně, jejich chov, výchova a výcvik, zajištění přepravy, vše je časově i ekonomicky náročné. Kočí musí být nejen srdcař, ale potřebuje také podmínky, aby mohl plynule pracovat v průběhu celého roku a výdělkem tak pokrýt vlastní živobytí i veškeré náklady spojené s koňmi. Také ne každý srdcař má to štěstí narodit se do rodiny kočího, aby mu bylo řemeslo předáno, a tak vážně i vzdělávání. Například z dotazníkového šetření v jihočeském kraji vyplynulo, že rodinná tradice je mezi současnými kočími v lese v menšině.

Toto zjištění potvrzuje i Pavel Rittich. Hned po návratu ze základní vojenské služby si prostě koupil koně a začal. Rovněma nohama, na vše si přijít sám, pokusy i omyly, nic neobešel. Jeho cesta praxí byla sice poctivá a o to cennější, ale dlouhá.

„Kdo není z rodiny s tradicí, a začíná od nuly, těžko se stihne propracovat ke schopnému koni, vybavení a potřebné praxi před třicítkou. A proto je mládí v našem řemesle stále vzácné. Zatím jediný kurz pro kočí v lesní těžbě uskutečnil Zemský hřebčinec Písek v roce 2013, ale pro jeho finanční náročnost už o něj v dalších letech nebyl zájem. Dostupný systém vzdělání by situaci jednoznačně pomohl, ale to už je ohraná píseň. A v otázce chovu a výcviku koní je situace stejná. Abych nebyl tak negativní, byly už i méně mrzutá období, kdy se před lety jednalo o zřízení výcvikového centra přímo tady na Doupově. To jsem se neubráníl velkým nadějím. Vše tehdy nakonec nějak padlo. Ale co není, může být, tady nebo jinde.“

Nešvarem posledních deseti let je pak také fakt, že zatímco před lety bylo soustředování v náročných terénech jen určitým procentem v celkovém objemu práce koně, dnes už se kůň užívá hlavně v těchto terénech. Kde je dostupnost lepší, dostává přednost moderní technika.

„Práce kočího i koně je jako celek ve výsledku náročnější a rizikovější než dříve. Ale to nikdo neohodnotí.“ Jako nejpalčivější problém Pavel vnímá nedostatek těžařů. Tím se připojuje k nářku kočích ve všech koutech republiky.

„Není to tak dávno, co skončil kolega na správě. Neměl vlastní dopravu, tudíž mohl jen do vzdálenosti po kopytu a k tomu přišel o stálého těžaře do party. Tím se jeho možnosti omezily úplně. Koně musel pak často nechat ve stáji, což bylo nevhodné, a tak ho nakonec prodal. Teď jako těžař, zachraňuje mě.“

Helena Zarembová potvrzuje, že věkový průměr kočích opravdu není nic slavného. Sama je toho důkazem. Zástupkyně něžného pohlaví ráda vzpomíná na doby, kdy tahala z lesa 35m³ dřeva. Dnes už si kolikrát při-

padá spíše k smíchu a sebekriticky se posílá do starého železa. Ale není přece její vinou, že není obklopena mladými kolegy, kterým by předávala zkušenosti.

„Kromě zdravotních problémů, které k mému věku patří, mě nyní nejvíce trápí finančně náročná doprava a ty zatracené doupovské trnky.“

„Vzhůru, ted“

Pomyslnou loď jménem „návrat koně do českých lesů“ jsme (myšleno společnost všeobecně) sice vyslali na vodu, ale zatím nám jaksi stále vážne na mělčině. Jak ji rozhybat? Pasivně čekat na spásné systémové řešení podpory z nejvyšších úrovní situací k lepšímu neposouvá. Opatření, která je nutné zavádět pro zvýšení využití koní v LH, jsou již roky definována a odborná veřejnost je s nimi dobře seznámena. Pokud potřebujeme něco povznést je přirozený směr procesu zdola nahoru. Tak jako se vším je třeba dělat malé kroky kupředu a podporovat jednotlivce, kteří později dokáží rozhybat velké věci. Brdský Milan Jura nedávno kolegovi Sotonovi přiznal, že už pomalu začíná krájet metr. Do důchodu mu zbývá pět let, které hodlá strávit s koňmi a ani potom jistě nepověsí opratě na hřebík. Současní doupovští kočí symbolizují předávání štafetového kolíku mezi generacemi.

„Chov a výcvik chladnokrevných koní začíná svou renezancí“ napsala kolegyně Romana Klevarová již před šesti lety po výstavě Les, myslivost a kůň na Libavě, když na tamní soutěž tehdy dorazil nebyvale vysoký počet mladých kočích. Nezbyvá než si přát, aby i místní soutěž vlila optimismus do žil a renesance dorazila i na západ republiky.

Děkuji všem kolegům, kteří mi ochotně pomohli s podklady k článku.

Jana Hynková,
divize Karlovy Vary

Zdroje:
FORESTA SG - Analýza současného stavu chladnokrevných koní vhodných pro lesní hospodářství, skutečnost a potenciál uplatnění a návrh opatření pro jejich využití v LH.

SORTIMENTACE DŘÍVÍ - DIVIZE PLUMLOV

Začátkem ledna tohoto roku se uskutečnilo školení na všech lesních správách divize Plumlov zaměřené na sortimentaci dříví. Školení proběhlo přímo na vybraných odvozních místech, kde obchodník divize Ing. Petr Korhon za účasti THZ LS, vybraných THZ ředitelství divize a dělníků v těžební činnosti zopakoval hlavní zásady třídění dříví a projednal některé specifické požadavky aktuálních odběratelů. Účastnila se i většina aktuálních dodavatelů služeb v těžbě a soustředování dříví.

Kalamitní období, kdy se „kácel les a létaly třísky“, společně s velmi špatnou situací na trhu se surovým

dřívím pro divizi Plumlov skončilo a nyní je nezbytně nutné nahradit kvantitu kvalitou. S ohledem na roční plán těžby divize ve výši 73000 m³ je naprosto nezbytné z každého vytěženého kubíku získat maximum. Nejedná se o nic nového, ale důležité věci je lépe opakovat a navíc formou „lépe jednou vidět, než desetkrát slyšet“.

Po zpracování většiny nahodilých těžeb, se po několika letech můžeme znovu začít věnovat těžbě listnatých porostů, jejichž obnova byla do nedávna nemožná a i v minulých desetiletích velmi často odkládána. Prozatím v bukových a dubových po-

rostech těžíme prakticky bez vzniku holiny tím, že uvolňujeme stávající zmlazení, nebo provádíme úvodní fáze clonných sečí. Z dubových těžeb se daří získávat cenné sortimenty, kdy ty nejlepší jsou nabízeny v dražbách, dále i sortimenty, které s dobrým zpeněžením dodáváme odběratelům se specifickými požadavky (např. Impregnace Soběslav), a které by u jiných odběratelů byly přeraženy do vlákniny. V bukových porostech je situace o poznání složitější. V lokalitách, kde jsou dobré stanovištní podmínky a těžba je zahájena včas, tam dosahujeme výrazně vyššího podílu kulatin, než bylo dříve obvyklé. Rozšířili jsme portfolio

odběratelů BK kulatiny, což si žádá vyšší nároky na výrobu a třídění, ale to se zcela jistě vyplatí, např. v případě odběratelů Metria Loštice, nebo tzv. „Čína“. Naopak problematické jsou delší dobu odkládané těžby na exponovaných stanovištích, kde je výskyt nepravého jádra téměř 100% a navíc je velmi často doprovázen hnilobami. Část školení sortimentace na LS Žárovice se odehrála přímo u jednoho z takových porostů. Obnova těchto porostů probíhá v podstatě formou zpracování nahodilé těžby a celkově zpeněžení listnatého dříví divizi Plumlov dosti snižuje.

V případě těžeb jehličnatých jsou pozitiva i negativa podobná. Na jedné straně dosahujeme např. při prodeji dříví MD dobrého zpeněžení, zejména o oddenků (EMPO) a minimálního podílu vláknin. Ten zvyšují snad jen pro MD typické oddenkové „fajfky“. Důležitým odběratelem MD je pro divizi Plumlov také společnost Dřevo Hausner, která preferuje kvalitu III. D s hraničními vadami, které by jinak kus „poslaly“ do vlákniny. Podobně dobře rozvinuté jsou i možnosti odbytu BO všech kvalit III. tř. Ovšem obdobně jako u přestálých listnatých porostů, je nutné v našich podmínkách ješ-

tě letos počítat s relativně vysokým objemem nahodilé těžby, navíc se v případě SM, JD, BO a MD jedná i o více než rok staré souše, navíc roztroušené a ve svazích. V době jejich odumření (r. 2020 až 1. pololetí 2021) by výrobní náklady na zpracování přesáhly tržby, aktuálně už při jejich realizaci dosahujeme zisku. Ten samozřejmě neodpovídá zpracování čerstvého dříví. Prozatím výbornou možností realizace starších souší jsou všechny možné sortimenty „Čína“, u slabších dimenzí pořezu schopná vláknina délky 2,5 m. Přesto nadstandardní podíl jehličnatých nahodilých těžeb s velkými výsušnými trhlinami, sukatosť, napadení hmyzem, apod., končí ve vlákninových sortimentech.

Uvedené skutečnosti a varianty výroby obchodník a hlavní inženýr prezentovali účastníkům školení, které proběhlo již potřetí a záměrem je ho každoročně opakovat. THZ LS musí zadávat sortimentaci do výroby tak, abychoch dosáhli maximálního zpeněžení, ovšem současně respektovali i množství těžebního dříví na konkrétní lokalitě, protože např. vyrobit 18 sortimentů z 3 dřevin při těžbě do 50 m³ v porostu přináší nutnost druhotných svozů dříví

a výrobu to pak zatěžuje logisticky i finančně. Je nutné, aby personál uvažoval v předstihu při zadání sortimentace v souvislostech výroby podél např. jedné odvozní cesty, nebo dvou sousedících úseků. K tomu THZ ředitelství divize musí přispívat včasným informováním o aktuálních výrobních (odběratelských) požadavcích, aktualizací interních sortimentních pravidel, podporou realizace dříví prostřednictvím elektronických aukcí a v neposlední řadě kontrolní činností.

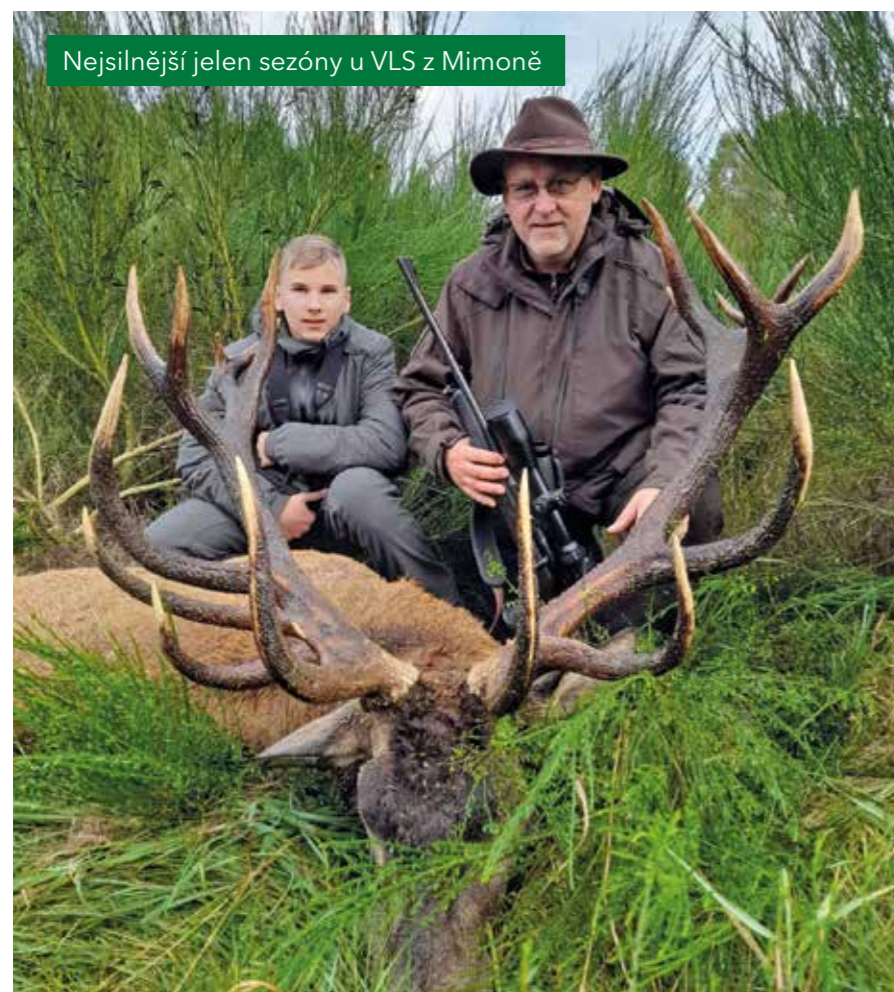
Kvalitně vyrobené dříví nám umožní lépe realizovat výkony pěstební činnosti, opravy a údržby majetku, atd. a je nutné si trvale připomínat, že žádný další takto významný zdroj tržeb lesní divize nemá. Nepříliš nákladným, ale důležitým faktorem kvality výroby, je systém poskytování finančních bonusů (resp. malusů) za vyrobené sortimenty. V současné době divize Plumlov připravuje návrhy, jak vytvořit podobný systém i pro zainteresované dělníky.

*Ing. Lubor Míček
technik pro práci s veřejností
divize Plumlov*

LOVECKÁ SEZÓNA U VLS V ROCE 2021

Čtyři zlaté trofeje jelena evropského, stejný počet zlatých daňků, jedenáct nejvyšších medailových pozic u úlovků siky a sedm zlatých muflonů. To je stručná bilance nejuspěšnějších trofejí, které u Vojenských lesů a statků přinesla uplynulá lovecká sezóna. Bodově pak dominovala u jelena evropského Mimoň, nejsilnější trofej z Libavé měla o devět setin méně. Mezi 11 zlatými úlovkami jelena siky z Doupova pak dvě trofeje překonaly hranici 270 bodů.

Nejsilnější jelen sezóny u VLS z Mimoně

také výstava trofejí za loňský rok, ale i „covidová“ léta 2019 a 2020, mají na co těšit.

Libavá

Království jelenů v Oderských vrších ani loni neklamalo. Na fotografiích nabízíme tři nejsilnější jelení trofeje z loňské jelení říje na divizi Lipník nad Bečvou, všechny ve zlatých medailových hodnotách. Ta vůbec nejsilnější padla v sobotu 11. září a má hodnotu 213,7 bodů CIC. „Kromě toho bylo v honitbě Libavá v průběhu loňské říje uloveno ještě dalších sedm jelenů s trofejí v bodové hodnotě přes dvě sta bodů ve věku přes deset let. Tito uvedení jeleni prezentují cíl chovu jelení zvěře v honitbě Libavá. Celkem bylo v sezóně 2021/2022 uloveno 51 medailových jelenů, vedle tří zlatých 16 stříbrných a 32 bronzových,“ popisuje vedoucí lesní výroby z Lipníku Jan Jeniš. Zajímavostí je nerovný desaterák v bodové hodnotě 201,00 b.CIC s kapitální délkou lodyh 125,4 cm.

Hradiště

Na kapitální trofeje z jedné z největších ucelených honiteb v Evropě, kterou je Hradiště ve správě karlovarské divize, jsme si už zvykli. Chovatelský progres kolegů ze západu Čech je úctyhodný, teprve v roce 2009 zde ohlásili první zlatý úlovek jelena evropského a na loňské mezinárodní výstavě trofejí v Lysé nad Labem již náš podnik reprezentovali prestižní nejsilnější trofejí z volných chovů v hodnotě 230,88 bodů. Vloni se v královské kategorii museli spokojit

počet stříbrných a osm bronzových. A úspěchy se vrací i u chovu muflonů, jejichž chov se kolegům z Mimoně v minulých letech podařilo v oborech zajistit proti decimujícímu vlivu populace vlků v Ralsku technickým vylepšením oplocení. Šest mufloních trofejí dosáhlo zlaté hodnoty, tři stříbrné a jedna bronzová. U té nejcenější naměřili 215 a půl bodu CIC. Návštěvníci se v červnu na Lesnickém dnu v Ralsku, jehož součástí bude

Ralsko

U jelena evropského to byla pouze jedna zlatá rána, bodově však s hodnotou 213,79 CIC pomyslnému žebříčku u VLS dominovala. Vedle toho se kolegové z Ralska mohou pochlubit dvěma stříbrnými a jedenácti bronzovými trofejemi. Tradičně skvělý výsledek ohlásila severočeská divize také u daňka skvrnitého – čtyři zlaté trofeje (nejlepší 203,74 CIC), stejný

Belgický lovec se za svým stříbrným jelenem musel vydat na dlouhou a náročnou cestu

s třemi stříbry a třidvaceti bronzovými trofejemi. A často šlo o těžce vydaný úspěch, za jelenem s bodovou hodnotou 190,48 CIC se belgický lovec s šéfem myslivosti na Doupově Jaroslavem Bergmanem musel vydat na několikakilometrový „výlet“ přes potoky, řadu terénních zlomů, skrz neprostupnou vegetaci.

Fenomenální výsledek však karlovarští tradičně oznamují u jelena siky japonského – 11 zlatých, 17 stříbrných a devětadvacet bronzových trofejí. To je celkem 57 medailových úlovků. Ta nejsilnější měla hodnotu 272,10 bodů CIC a skolil ji lovecký host, který původně přijel na jelena evropského. Svátý Hubert ale rozhodl jinak. Stejně nevyzpytatelně nadělil hned zlatou trofej polskému lovcovi, který navštívil doupovskou honitbu poprvé.

Plumlov

Lovecká sezóna 2021 u divize Plumlov se nijak výrazně nelišila od té předchozí. V honitbách divize nadále probíhá intenzivní lov spárkaté zvěře, a to v souvislosti s ochranou nově založených kultur po kůrovcové kalamitě. Taktéž bylo aktivně přistoupeno k redukci stavů černé zvěře z důvodu prevence před stále hrozícím rizikem afrického moru prasat.

U srnčí zvěře se konečný odlov pohyboval okolo 1.000 kusů, tak jako

v posledních třech letech. Celkem bylo uloveno 191 srnců, 47 jelenů, z toho dvě trofeje dosáhly medailové hodnoty. Nejsilnější jelen byl ohodnocen na 194,94 CIC, což odpovídá stříbrné medaili.

„V roce 2021 byl v honitbě Březina pozorován také zvýšený výskyt nepůvodních invazivních druhů zvěře, zejména psíka mývalovitého a mývala severního. Podle neověřených pozorování zde byl spatřen také vlk a šakal,“ hlásí z Hané provozní technik Michal Žampach.

Horní Planá

Z Šumavy hlásí, že lovecká sezóna u divize Horní Planá nebyla z pohledu lovu trofejové zvěře úspěšná. Jelení říje, jako vrchol lovecké sezony, byla výrazně poznamenána rozsáhlým cvičením ve vojenském újezdu Boletice v září. Dalším negativem je zvyšující se výskyt vlků, kteří byli i v průběhu říje několikrát pozorováni nebo bylo slyšet jejich vytí. Šelma, která se vrací do šumavské přírody, byla také aktérem střetu, při němž jeden z kolegů z divize při společné nahánce přišel o loveckého psa. „Říje byla „tichá“ a s loveckými hosty bylo na třech lesních správách uloveno pouze 27 trofejových jelenů. Za zaznamenání snad stojí, že byli uloveni 3 jeleni, kteří dosáhli hodnoty bronzové medaile,“ dodal technik divize Václav Henzelín.

Nerovný desaterák 201,00 b. CIC

Nerovný dvaadvacaterák 216,29 b. CIC

Dva bronzoví jeleni byli uloveni na LS Arnoštov (177 a 178 bodů CIC) a jeden na LS Chvalšiny (173 bodů CIC).

Dva příběhy od kolegů z divize Hořovice, které svědčí o tom, že si loveckou sezónu užili také lovci na Brdech, najdete pod tímto článkem

Jan Sotona

Zlatý beran z Hradiště s bodovou hodnotou 2016,95 b. CIC je nejsilnější mufloní trofej sezóny

Nejsilnější trofej muflona z Ralska, 208,95 b. CIC

Lovecký host přijel na jelena evropského, domů si odvezl nejsilnějšího siku sezóny. Trofej má zlatou hodnotu 272,10 b. CIC

Nejsilnější trofej z Libavé, 213,70 b. CIC

Zlato na první dobrou - polskému hostu dopřál sv. Hubert kapitální úlovek hned při první návštěvě v Hradišti.

MISTROVSKÁ RÁNA NA BRDECH

Rád bych se s vámi podělil o krátký příspěvek z loňské říje. Jako lovecký průvodce na LS Mirošov jsem se zatím nešel s tak precizním loveckým hostem, jehož střelecké umění mě velice překvapilo.

Po dlouhém obeznávání jelena v ranním šeru, když jsem si byl konečně jistý, jsem vydal pokyn k odlovení jelena. Z mého pohledu jsem ale netušil, že lovecký host má zrovna v ten moment jelena zakrytého modřínovým výstavkem. Po zaznění výstřelu zůstal jelen v ohni a v ten moment mi lovecký host s roztřeseným hlasem oznámil, že měl strach, aby o jelena nepřišel, musel umístit ránu pouze na krk, protože zbytek těla byl zakrytý již zmiňovaným výstavkem.

Jednalo se o vzdálenost neuvěřitelných 212 m. Jelen na fotce byl uloven panem Ing. Petrem Staňkem, trofej byla obodována na 171,60b, věk jelena je odhadován na 13+.

Dotyčnému přeji ještě jednou upřímné Lovu Zdar!

Tomáš Třeský, LS Mirošov

DEVATENÁCTÝ JELEN PRAVIDELNÉHO HOSTA NA BRDECH

Uběhl rok a je tu opět námi myslivci tolik očekávané období jelení říje, tady u nás na Brdech svátek pro všechny jelenáře. Blíží se den Svatého Václava a na lesní správu do Nepomuku u Rožmitálu pod Třemšínem se sjíždí loveckí hosté pozvaní k lovu jelena. Mezi nimi i pan Pavel Novák, lovecký host, který nás při této příležitosti navštívuje pravidelně už od roku 2001. Je zde vždy vítán a očekáván především pro jeho povahu baviče a skvělého společníka, ale i patriotského myslivce. Tentokrát přijíždí s cílem se pokusit o ulovení svého již devatenáctého jelena na této správě VLS. Drtivou většinu jelenů jsme ulovili spolu a moc rádi vzpomínáme na všechny ty lovy, které jsme spolu absolvovali.

Po krátkém seznámení s dobře známými pravidly lovu a ubytování na místní ubytovně, vyrážíme na první vycházku. Čekaná kombinovaná s šouláním, ranní rozednění, večerní západy slunce doprovázené jelením troubením, to vše jsme poznávali během čtyř loveckých vycházek. Ta pravá však měla teprve přijít. Ten den bylo vcelku jasné počasí doprovázené však dosti silným větrem. Byli jsme v lese dost brzy odpoledne a tak jsme v lokalitě Park vybrali posed s dobrým větrem a zasedli k čekání. Vítr zesiloval a byl čím dál nepříjemnější, ale i tak jsme z dálky rozeznali jelení troubení. Rozhodnutí bylo jasné, využít hluku v korunách stromů a zkusit jelena našoulat. To se po chvíli také podařilo. Přečetl jsem silného nerovného desateráka ve věku zhruba 8 až 9 roků. Za oplocenkou buků troubil další jelen a ten náš

se k němu, k našemu štěstí, měl snahu vracet a jeho laně odvést. Souhrou větrného počasí a jisté neostražitosti jelena, který měl jasný cíl pokořit svého soka, jsme se dostali na dostřel. V části porostu, kde byl pouze smrkový nálet do výšky dvou metrů, nebylo, kde by se střelec zapřel a tak vzal za vděk moje rameno a po chvíli nekonečného čekání na příležitost jsme se k ráně opravdu dostali. Po zahřmění výstřelu, který byl mířen na komoru, jelen opravdu značil zásah. Dle mysliveckých zvyklostí jsme jelena i přes značnou nervozitu lovce nechali chvíli v klidu. Po pár minutách jsme vyrazili na násřel a shledali úspěšný zásah podle plicní barvy. Hledalo se dobře díky tomu, že jelen barvil opravdu hodně. Konečně, asi po šedesáti metrech zahlédnu paroh, ale když vše prověřím dalekohledem, usoudím, že to musí být větev klestu, takhle silný paroh našeho jelena být nemůže. Jenže Pavel je vyšší postavy a sdělil mi, že to paroh bezpochyby je, protože za ním vidí tělo jelena. Po úspěšném nalezení jelena následovalo to, co má každý úspěšný lovec rád, předání úlomku, myslivecké troubení a samozřejmě oslava úspěšného lovu. Takto se nám tedy podařilo s pomocí Svatého Huberta ulovit Pavlova devatenáctého jelena, nepravidelného desateráka v bodové hodnotě 154,82 bodu na lesní správě Nepomuk v lokalitě Park. Věřím, že nás ještě několik lovů spolu s dnes již kamarádem Pavlem čeká a těšíme se společně na další zážitky s našimi jeleny. Lovu dar.

Marek Rydrych, LS Nepomuk

Rybník Novodvorský V. v Ralsku se plní vodou

ŽIVÁ VODA VLS POKRAČUJE, LONI VZNIKLO OSM NOVÝCH VODNÍCH DĚL

V lokalitách ve správě našeho podniku za loňský rok přibylo devět nových rybníků a vodních nádrží, které mají zadržet více vody v krajině. Nejvíce, šest projektů, VLS dokončily na divizi Mimoň, dvě vodní nádrže vyrostly v brdských lesích, nová malá vodní nádrž vznikla také na Libavě.

Investice osmi malých vodních ploch v lesích je součástí programu na zadržování vody v krajině ŽIVÁ VODA VLS, který státní podnik spustil v roce 2015. S využitím dotací ze strukturálních fondů Evropské unie v jejichž rámci již v lokalitách v naší správě vznikly čtyři desítky rybníků a nádrží a další desítky menších staveb – tůň a napajedel.

Divize Mimoň

Kolegové z Mimoně loni dokončili obnovu čtyř historických vodních děl v Ralsku. Další dva rybníky pak vrátili do krajiny na Mladoboleslavsku na lesní správě Lipník (o těchto projektech jsme již psali). Celkem tak v roce 2021 investovaly VLS do zadržování vody v přírodních lokalitách ve správě severočeské lesnické

divize v Mimoně přes 17 milionů korun. „Z této sumy bezmála 14 milionů pokryjeme dotacemi z operačního programu Evropské unie Životní prostředí,“ řekl ředitel divize Roman Vohradský.

Lesníci VLS ze severních Čech v roce 2021 vrátili do krajiny trojici rybníků na kaskádě na Svěbořickém potoce nedaleko Mimoně. Na rybníce Novodvorský V. státní podnik odstranil bahenní nánosy a opravil hráz, na níž vznikl nový bezpečnostní přeliv a výpustní zařízení. U dvou rybníků, Novodvorský III. a VI., pak státní podnik řešil navíc také špatně těsnící hráz. U Mnichova Hradiště pak dokončil státní podnik obnovu Mukařovského rybníku v lesích u obory Prosíčka. Součástí této investice bylo také vybudování dvou tůň.

Divize Hořovice

Brdské hvozdy pak mají od nového roku dvě nová vodní díla, která by měla přispět ke zvýšení jejich biodiverzity a zvýšit objem vody, kterou toto pohoří se strategickým významem pro vodní bilanci ve Středočeském a Plzeňském kraji zadržuje. První z nich, malá vodní nádrž Klášterka, vznikla v lesích nad loveckým zámečkem Tři trubky. Jihozápadně od obce Podluhy pak státní podnik vybudoval nádrž s názvem Hejl. Z celkové investice 4,8 milionů korun pokryje více než 2,7 milionu dotace z evropských strukturálních fondů.

Na Brdech tak v rámci Živé vody VLS vyrostly v minulých letech vodní nádrže Pazderka, Bahna I. a Bahna II.,

ale také čtyři desítky tůň, vybudované ve spolupráci se Správou chráněné krajinné oblasti Brdy.

Divize Horní Planá

Další historické vodní dílo se vrátilo díky podnikovému programu na zadržování vody do lesů v šumavském vojenském újezdu Boletice. Jde o před sto lety zaniklou nádrž Černý potok, kterou zde kdysi lesníci postavili jako vodní rezervoár pro plavení dříví na řece Blanici. Obnovená splavovací nádrž nyní má zadržet více vody v krajině, zvýšit biodiverzitu přírody ve vojenském újezdu a také zlepšit životní podmínky pro kriticky ohroženou perlorodku říční, jejíž největší středoevropská populace v Blanici žije.

V lesích nad podnikovou lesní správou Arnoštov jde již o druhou obnovenou klauzu, jak se splavovací nádrží říká. První splavovací nádrž na Puchéřském potoce zde do krajiny vrátili VLS již v roce 2019. Také druhé vodní dílo již sice nebude sloužit k plavení dříví, ale vedle zadržování vody a podpory biodiverzity lokality bude plnit také ještě další důležitou funkci. Jejich návrat do krajiny by měl pomoci vzácné perlorodce říční, jejíž největší středoevropská populace po toku pod její hrází žije. Konstrukce obou vodních ploch totiž podporuje zlepšení potravních podmínek pro mlže, který se živí drobnými biologickými částicemi z vody.

Divize Lipník nad Bečvou

Na Olomoucku ve vojenském újezdu Libavá pak Vojenské lesy vybudovaly malou vodní nádrž Údolná dolní, jejíž hlavní funkcí je zvýšení biodiverzity zdejší přírody. Nové vodní dílo u Města Libavá má totiž speciální výležiště a zimoviště pro obojživelníky. Na Libavě VLS také v roce 2021 zrekonstruovaly na Plazském potoce nádrž Čermná horní. Vodní dílo má nový přeliv a vypouštěcí zařízení.

Celkem do těchto vodních děl Vojenské lesy a statky investovaly v loňském roce bezmála 28 milionů korun.

„Na projekty z programu Živá voda VLS využíváme podporu ze

Nová vodní nádrž Klášterka na Brdech

Obnovená plavební nádrž Černý potok v Boleticích

strukturálních fondů Evropské unie. Proto i v loňském roce většinu těchto nákladů pokryly dotace z operačního programu životní prostředí, konkrétně šlo o 21 a půl milionu korun. V letošním roce chceme stejným způsobem spustit projekty na obnovu dvou rybníků v Ralsku, chceme se ale také zaměřit na menší projekty na zadržování vody v lesích, především na tůň a napajedla pro zvěř,“ doplnil ekonomický náměstek VLS Zdeněk Mocek.

Do krajiny by se tak v Ralsku měl vrátit Černý rybník na kaskádě Hradčanských rybníků v Ralsku, Mariánský rybník a v oboře Velký Dub by měly vzniknout nové tůň. Na Libavě státní podnik plánuje budování tůň v lokalitě U Rakušana, lesníci na Brdech chtějí pokračovat v budování těchto malých vodních ploch ve spolupráci s AOPK.

Jan Sotona

OBRÁNCE KYJEVA KLIČKO VYRŮSTAL V RALSKU JAKO SYN OKUPANTA

Děti nejsou zodpovědné za pochybení svých rodičů, říká známá poučka. Přesto se ukrajinský hrdina Vitalij Kličko opakovaně omluvil Čechům za okupaci sovětskou armádou, součástí jejíhož kontingentu byl jako sovětský důstojník také jeho otec. Díky tomu ostatně starosta Kyjeva se svým bratrem důvěrně znají krajinu severočeského Ralska, kde společně vyrůstali. Synové sovětského okupanta dnes paradoxně brání vlastní zem před ruskými vojsky.

Před bezmála třiceti lety opustila vojenský prostor Ralsko, který dodnes spravují Vojenské lesy a statky, Sovětská armáda. Její dočasný pobyt zde se protáhl na dvacet let a město Mimoň, kde divize VLS ze severu Čech sídlí, se za tu dobu proměnilo na česko-ruské město. Tu dobu dodnes připomíná především architektonická podoba sídliště na kopci u silnice směrem na Jablonné v Podještědí. Čtvrť tvoří především typické obytné „kyjeváky“ a ve své době zde fungoval ruský obchod i základní škola. Dnes ve školní budově sídlí mimoňské gymnázium, před několika desítkami let nad vchodem nápis azbukou označoval, že se jedná o základní školu Jurije Gagarina a z personálu uměl česky pouze školník. Zbytek osazenstva tvořili občané tehdejšího

Sovětského svazu, stejně jako žáky. Se školními brašnami do školy chodili v polovině osmdesátých let také dva chlapci bydlící v garsonce na sídlišti určeném pro rodiny sovětských důstojníků.

Prozření u tragické nehody

V pátek 23. srpna roku 1985 se v lesích mezi Kuřívody a Plouzníci blížila k hlavní silnici do Mnichova Hradiště kolona sovětských tanků. Výcvikového prostoru Ralsko v těch letech vládla ruská vojska, která jej obsadila po invazi v roce 1968, silnice mezi Mimoní a Kuřívody však byla jednou ze dvou tras, které byly přes prostor otevřeny veřejnosti. Na hranicích újezdu byly umístěny buňky, kde veřejná bezpečnost nárazově kontrolovala občanské průkazy osádkám

projíždějících vozidel, v těch letech však byly již většinou neobsazené.

Velitel čelního tanku i přes to neobsadil křižovatku s hlavním tahem regulovčičky a vjel na silnici. A to byla chyba, protože se zde střetl s projíždějícím výletním autobusem, který byl plně obsazen zaměstnanci stavebního podniku z Rychnova nad Kněžnou, mířícími na poznávací exkurzi do skláren v Kamenickém Šenově. Řidič autobusu zahlédl jen lauf tanku, jenž se vynořil z lesa, a v následující vteřině prořízl přední sklo jeho kabiny. Tank následně autobus nabral z boku a doslova jej rozpůlil na dvě části. Hruzostrašný střet si nakonec jako zázrakem nevyžádal ani jeden život, prakticky každý z šestačtyřiceti cestujících byl však zraněn. Jejich ošetřování na místě

u plotu vojenského letiště přihlížela také skupinka obyvatel nedalekého sovětského sídliště. Mezi nimi také čtrnáctiletý Vitalij Kličko se svým devítiletým bratrem Vladimírem.

Zírající děti, štěbetající ruštinou, vyprovokují jednu z postižených pasažérů z autobusu k verbálnímu útoku. „Kdy už od nás konečně vypadnete, Rusáci! Co tady vůbec chcete? Táhněte, odkud jste přišli,“ seře ukrajinské kluky.

Rozchod s ruským imperialismem

Příhodu z Ralska označí v roce 2015 v rozhovoru pro Lidové noviny slavný boxer, hrdina ukrajinské revoluce v roce 2014, starosta Kyjeva a současná klíčová postava obrany Ukrajiny proti ruské invazi za mezník, který vedl k jeho osobnímu rozkolu s velmocenskou politikou

Sovětského svazu a posléze i Ruské federace. „Tehdy jsem zjistil, že historie o přátelství a vděčnosti Československého lidu, jsou mimo realitu. Poprvé mi došlo, že jsme u vás asi velmi nechtění,“ řekl Kličko.

Bratři Vitalij a Vladimír, kteří jsou dnes, po ukrajinském prezidentovi Zelenském, klíčovými osobnostmi ukrajinské obrany proti imperiální válce vyvolané Vladimírem Putinem, se do Ralska dostali se svým otcem, který byl pilotem vojenského vrtulníku. Severočeská zalesněná kotlina mezi Bezdězem a vrchem Ralsko byla jednou z nejdelších štací v rámci jejich kočovného života, daného důstojnickým povoláním jejich otce v rámci Sovětské armády.

Vitalij Kličko se tak nenarodil na Ukrajině, ale v Kazachstánu, kde měl jeho otec Volodymyr předchozí

vojenskou „štaci“ před Československem. V několika rozhovorech pak popisoval kontrast mezi pouštní republikou a zalesněným Ralskem, kam se s rodiči přestěhoval v devíti letech.

„V Kazachstánu byla všude kolem nás jen step. Až k horizontu jste neviděl jediný strom. Najednou jsme dorazili do Československa plného hustých lesů, naše kasárna stála v lese, to mě jako kluka fascinovalo. A dovedete si představit, jaká dobrodružství se dají v lese s partou vrstevníků zažít,“ říká Vitalij Kličko, který vzpomíná také na sortiment v tehdejších československých obchodech, jejichž nabídka se od těch sovětských v polovině osmdesátých let lišila obdobně jako mezi tuzemskými a západními: „Samozřejmě, že u vás byly potraviny, které jsme vůbec neznali. Pamatuji si například na žvýkačky, které měly v obalu vždy nějaký obrázek a byly tak cenným a hlavně výměnným zbožím mezi dětmi. Taky jsem si tehdy zamiloval hru s hliněnými kuličkami do důlku. Tu jsem se naučil až u vás a pravidelně jsme my, děti sovětských vojáků, soutěžily s českými vrstevníky.“

Dnešní starosta ukrajinského hlavního města otevřeně přiznává, že pětiletý pobyt v tehdejší Československu vnímal dětskýma očima především jako jedny velké prázdniny za hranicemi všední reality. Ostatně jako většina obyvatel Sovětského svazu, kteří sem dorazili v těch letech se stejnou „cestovní kanceláří.“ Vzpomínky většiny z nich obvykle oscilují mezi nějakou dlouhou prima dovolenou a lukrativní služební cestou s dobrými dietami. Ostatně i Kličko, coby ukrajinský politik, konfrontovaný aktuálně s podstatou „bratrské pomoci“ ruských vojsk, dnes otevřeně přiznává, že i na mimoňské škole věnoval sovětský režim mimořádnou pozornost propagandistické „nalejvárně“ děti.

„Každé ráno ve škole začínalo souhrnem takzvaných politických informací. Dnes už vím, že šlo o takzvané vymývání mozků na všech úrovních. My jsme se pochopitelně jako žáci ptali, proč jsou sovětské vojáky rozmístěny v Československu, a odpověď politruka byla pokaždé

stručná a jasná: Pokud by nepřišla v roce 1968 do Československa noha sovětského vojáka, okamžitě by k vám vstoupili vojáci NATO. To nám opakovali každý den a my tomu jako děti věřili. NATO bylo přeci symbolem zla," popisuje.

Třídní sraz v Ralsku asi zhatila invaze

Proto byla pro mladíka přicházejícího do puberty tehdy konfrontace s nenávisťou reakcí účastnice autobusové nehody studenou sprchou. Jeho otec Volodymyr byl prověřeným „ideově pevným“ důstojníkem, v rodině prý panovala polovojenská atmosféra, kdy se o věcech nediskutovalo. Přesvědčit jej prý nedokázal ani v době, kdy jako světoznámý boxer žil na Západě.

„Můj táta byl komunist. Každý důstojník Rudé armády musel být komunist. Vymývali jim mozek - a šlo jim to dost dobře. Později jsem měl možnost pozvat tátu do Spojených států a ukázat mu, jak se žije v kapitalismu. Dnes samozřejmě vím, že to, co jsem jako kluk zažil v Ralsku, byla politická okupace sovětským systémem. Ta přítomnost vojenského kontingentu u vás byla prostě strategií sovětské komunistické strany. A dnes je mi to vůči vaší zemi líto," říká Kličko dnes.

Vitalij Kličko tvrdí, že Mimoň a Ralsko v minulých letech opakovaně anonymně navštívil: „Pokaždé jsem tam byl tajně. Nechci riskovat, že mě nějaký fanoušek boxu pozná, o popularitu nestojím. Víte, neustále mě to tam táhne. Je to důležitá součást mého života. Mám prostě moc rád Českou republiku. Vždy si musím projít školu, dům s garsonkou, ve které jsme s rodiči bydleli. Pořád tam stojí.“

Před deseti lety ještě také popisoval, jak se setkal s bývalými spolužáky z mimoňské ruské školy, sjeli se za ním do Kyjeva. Další setkání po letech plánovali ještě před tím, než imperiální sny ruského prezidenta Putina rozpoutaly krvavý konflikt, v Ralsku...

Dnes padesátiletý bývalý boxerský šampion se svým mladším bratrem Vladimírem, který má za sebou snad ještě slavnější kariéru v ringu, organizuje obranu ukrajinského hlavního města proti ruským okupačním jednotkám a neví, zda při bojích na předměstí proti nim nestojí na druhé straně fronty třeba potomci jeho bývalých dětských kamarádů z mimoňské základky.

„Rusové zabili naše děti, zničili naše domovy, zničili naše město, jsme připraveni bojovat... A jsme připraveni

zemřít za naši rodnou zemi a za naše rodiny. Protože tohle je náš domov. Je to naše budoucnost. Někdo chce do našeho domova přijít a naši budoucnost nám ukrást," burcuje dnes vlastenecky obránce Kyjeva.

Jan Sotona

Vitalij Kličko

*19. července 1971,

ukrajinský politik, starosta Kyjeva a jedna z ústředních postav ukrajinské obrany proti okupaci. Bývalý boxer s bilancí 195 vítězství, z toho 80 knockoutů a jen 15 proher v amatérském ringu. Mezi profesionály získal v roce 1998 Evropský titul EBU, o rok později se stal mistrem světa organizace WBO. Mistrovský titul 2× úspěšně obhájil, v roce 2004 získal titul mistra světa, tentokrát organizace WBC, který uhájil do ukončení své kariéry v roce 2012.

Je ženatý a má tři děti, stídně žije na Ukrajině a v Německu. Mezi jeho přátele patří ruský šachový mistr Vladimir Kramnik.

Vladimir Kličko

*25. března 1976,

ukrajinský profesionální boxer a bývalý mistr světa v těžké váze, vítěz olympijských her v Atlantě 1996 v nejvyšší váhové kategorii nad 91 kg, dlouholetý šampion profesionálního boxu v kategoriích IBF, WBO a WBA. Absolvoval 69 zápasů, z toho 64 vyhrál, z nich 51 konckoutem, a pouze pět prohrál.

S americkou herečkou Hayden Panettiere má dceru.

PTÁKEM ROKU JE ZVONEK ZELENÝ

Tělem dosahuje zhruba velikosti vrabce, je však mnohem zavalitější. Kuželovitý zobák slonovinové barvy zasazený v zavalité hlavě mu propůjčuje osobitý výraz. Řada ornitologů mu díky tomu říká „mrzout,“ protože díky pokleslým koutkům a tmavšímu opeření okolo kořene zobáku a očí budí výraz věčné nakvašenosti. Samec má žlutozeleně zbarvenou hrud', svítivě žlutý proužek na křídlech a žlutý kořen ocasu. Samice a mladí ptáci jsou šedaví až hnědaví se zeleným nádechem, proti samici jsou navíc lehce proužkovaní. Oči jsou tmavé a nohy narůžovělé.

Zvonka zeleného poprvé popsal švédský přírodovědec Carl Linné v roce 1758 pod názvem *Loxia chloris*. Druhové jméno *chloris* pochází z řeckého „*khloros*“, které v překladu znamená „zelený“ nebo „žlutozelený.“

Od časného jara (únor) je již slyšet, často sedává na vrcholcích stromů, odkud klouzavým letem vylétá a zase se vrací zpět. Hnízdí od dubna do července, někdy i dvakrát ročně. Hnízdo z trávy, vystlané peřím a chlupy staví pouze samička, nejčastěji nevysoko ve větvích stromů či keřů, v zahradách i při stěně budov v popínavých rostlinách. Do hnízda poté klade 4 - 5 vajíček a sedí na nich sama zhruba 14 dní. Sameček ji v té době krmí. Mláďata jsou po vylíhnutí

krmena oběma rodiči zhruba 14 dní a další dva týdny po vylétnutí s nimi zůstávají. Na zimu neodlétá. V zimě je běžným návštěvníkem krmítek.

Vyskytuje se téměř na celém území Evropy s výjimkou části Skandinávie, Velké Británie a Islandu. Evropská populace je odhadována na 14-32 milionů párů. Zasahuje též na území západní a střední Asie a severní Afriky a jako nepůvodní druh je dnes zastoupen i na Novém Zélandu, v Austrálii a Uruguayi. Ačkoli je na většině svého areálu rozšířen stálý, populace ze severních oblastí, jakou je zejména sever Skandinávie a Ruska, na zimu migrují.

V České republice v letech 2001-2003 hnízdilo půl milionu až 900

tisíc párů, jeho početnost na našem území však v posledních letech klesá. Nejčastěji zvonka potkáte v kulturní krajině, žije na okrajích lesů, v parcích a zahradách, vyhledává křoviny. Běžně vystupuje do výšek kolem 800 m n. m., nejvyšší zaznamenané hnízdění je v Krkonoších ve výšce 1430 m n. m. Živí se zrníčky z vnitřku šípků, bukvicemi a slunečnicemi. Na jaře a v létě i pupeny a květy.

Svou přítomnost ohlašuje charakteristickým zpěvem, nejčastěji se ozývá *gyk-gyk-gyk* či *girrr-gigigi-girrr*. Snáší namodralá vejce s červenohnědými skvrnkami.

Jan Sotona

POČET „KLIENTŮ“ LESNÍ PEDAGOGIKY VLS STÁLE ROSTE

V loňském roce podnikoví lesní pedagogové s ohledem na pandemická opatření odbavili na akcích v lese a přednáškách ve třídách jen asi dvě třetiny dětí, než tomu bylo v předchozích letech. Výrazně ale naopak narostl počet uživatelů podnikových programů pro děti v kyberprostoru. Dětský web „VLS dětem“ navštívilo za rok 2021 bezmála sto tisíc uživatelů, kteří zde navštívili přes čtvrt milionu stránek.

Dva pandemické roky výrazně zahýbaly se strukturou programů dětské pedagogiky pro děti. Od roku 2015, kdy model podnikové lesní pedagogiky se specialistou na programy na každé lesnické divizi začal fungovat, až do začátku roku 2020, v němž se začal z Wu-chanu do světa šířit virus, podnikoví lesní pedagogové každoročně navyšovali roční počet účastníků svých programů. Počet odbavených dětí i dalších zájemců rostl od 18 tisíc v roce 2015 až po 47 tisíc v roce 2018. Nutno ovšem uvést, že nejvíce počty rostly u podnikových stánků na hromadných akcích, které jsou z velké části spíše jakýmsi marketingem značky VLS a lákadlem na tradiční akce v přírodě, na nichž se děti dozvědí o lese a práci lesníků to nejpodstatnější.

Počet samotných vycházek a přednášek s dětskými kolektivy pořádaných podnikovými lesními pedagogy dlouhá letá osciloval kolem dvou stovek a ročně se takto s lesní pedagogikou seznámilo okolo necelých

osmi tisíc převážně malých klientů. S příchodem pandemických opatření v roce 2020 tento počet klesl na tři tisícovky a i vloni nepřekonal pětitisícovou hranici.

„Opatření proti COVID-19 omezila mezi lednem a květnem prezenční výuku ve školách a tím i tradiční aktivity lesní pedagogiky. Ty jsme mohli organizovat v plné míře fakticky až v posledním kvartálu roku po letních prázdninách.“ uvedl vedoucí lesních pedagogů Jan Kobr.

Prostřednictvím dětského webu, sociálních sítí, přes učitele a částečně přes média tak k dětem dennodenně začaly proudit takzvané pracovní listy, nasazené byly výtvarné a fotografické soutěže. „Na dětských stránkách zveřejnili 76 pracovních listů, kvízů, omalovánek a dalších materiálů pro domácí výuku, máme registrováno

372 odběratelů newsletteru,“ popisuje Honza Kobr.

Výrazně tak v roce 2021 rostla návštěvnost podnikových internetových stránek pro děti „VLS dětem.“ Ty zaznamenaly 96 895 tisíc návštěv. Ve srovnání s rokem 2016, kdy byl web spuštěn to je desetinásobný výkon. Dětský podnikový web v tomto roce navštívilo 78 tisíc unikátních uživatelů. Meziročně i oproti předchozímu pandemickému roku vzrostla výkonost webu o 30 procent.

Vedle reportáží o on-line programech a naučných stezkách v televizi, rozhlase i dalších médiích šlo především o posílení spolupráce s Českou televizí. Vojenské lesy se opět staly partnerem velké letní hry kanálu ČT Děčko, kdy se do programu Zastav nečas! zapojily informační centra VLS v Hradčanech a Obecnici i návštěvnícké středisko na Olšině, vzdělávací web veřejnoprávní televize ČT EDU, který využívají hojně pedagogové, také začal zveřejňovat pracovní listy našich lesních pedagogů.

„Naši pozici v on-line prostoru chceme udržet a posilovat, hlavně ale doufám, že nám již okolnosti, především situace kolem COVID-19 nezabrání, abychom realizovali to, co je páteří naší práce. Tedy učit děti o lese tam, kde se o něm mohou dozvědět nejvíce - přímo v lese,“ uzavírá Jan Kobr.

Jan Sotona

S VLS ŠLO DO YPEFU 192 DĚTÍ

Celkem 64 družstev se zúčastnilo v zimě a na jaře 12. ročníku mezinárodní soutěže YPEF (Young People in European Forests - Mladí lidé v evropských lesích) v rámci místních kol organizovaných podnikovými pedagogy. Místní kola po covidové pouze zorganizovalo všech šest divizí, kolegové z Plumlova zaštilili dokonce hned tři místní kola (Plumlov, Cyrilometodějské gymnázium

Prostějov a Gymnázium Jiřího Wolkerova Prostějov).

Své znalosti o lese a lesnictví si tak v rámci místních kol soutěže mohlo ověřit 192 žáků a studentů druhých stupňů ZŠ, víceletých gymnázií i jiných středních škol.

Jan Sotona

Od partnerů z Volarezy

VOJENSKÁ LÁZEŇSKÁ LÉČEBNA TEPLICE ***

Lázeňský hotel Judita se nachází v krásném prostředí lázeňského parku v teplické čtvrti Šanov s výhledem na nedaleký hrad Doubravka, k němuž od lázní vede pohodlná cesta vhodná k procházce. Tradice

lázeňského domu sahá až do počátku 19. století, kdy byl v letech 1804 - 1807 vystavěn ve své základní podobě jako rakousko-uherský vojenský ústav. Ke svému původnímu léčebnému účelu slouží dodnes nejen pro vojáky, ale také pro širokou veřejnost.

Ubytování je nabízeno v jednolůžkových a dvoulůžkových pokojích s vlastním sociálním zařízením, chladničkou, TV, telefonem. V současné době je pro zkvalitnění ubytování klientů připravována další etapa rekonstrukce a modernizace části pokojů.

V lázeňské jídelně jsou hostům podávány bohaté rautové snídaně, obědy a večeře bývají naopak servírované, s možností výběru z nabídky 4 jídel. Nabízené pokrmy zajistě potěší nejen smysly chuťové, nýbrž i vizuální, neboť se podávají na krásném porcelánu se známým dekorem cibuláku z nedalekého Dubí. Chvilu odpočinku i zábavy hostům zpestří příjemné posezení v kavárně se širokým výběrem nejen nápojů, ale také domácích pochutin vlastní výroby např. koláčů a zákusků, paštik, nakládaných

volareza
HOTELY • LÁZNĚ • WELLNESS

sýrů a jiných dobrot. V letních měsících mohou hosté posedět pod slunečníkem na terase v těsné blízkosti kavárny, na kterou přímo navazuje společenský sál vhodný pro pořádání tanečních večerů s živou hudbou nebo jej lze využít i jako konferenční místnost.

Teplická léčebna zaměřená na onemocnění pohybového a nervového ústrojí využívá pro léčbu koupele z přírodního léčivého zdroje - termální vodu. Jedná se především o koupele, individuální i skupinový tělocvik, přístrojové terapie a v neposlední řadě také zdravotní masáže. Wellness zázemí nabízí příjemné saunování, solnou jeskyni nebo masáže.

Všem, kdo do Teplic přijíždí, se naskýtá možnost trávení volného času různými doprovodnými aktivitami. Město jako takové nabízí bohaté kulturní vyžití - Krušnohorské divadlo a Muzeum nebo mnoho turisticky zajímavých cílů jako je hrad Doubravka, Botanická zahrada, Planetárium a Hvězdárna. Sportovní fanoušci mohou zajít na fotbal na teplická Stínadla. V blízkém okolí města lze navštívit zámek v Duchcově a klášter v Oseku. Kdo má rád pohledy z výšky, jistě se vydá nejdleší českou dvousedáčkovou lanovkou na Komáří vížku, z níž má České středohoří jako na dlani. V letních měsících láká ke koupání jezero Barbora, v zimě nadchne milovníky sněhu lyžařské středisko Bouřňák.

Podrobnější informace o nabídce naleznete na adrese www.teplice.volareza.cz. Pokud máte zájem o pobyt, kontaktujte prosím odborový svaz VLS, který vám sdělí aktuální zvýhodněnou nabídku.

Věříme, že zaměstnanci VLS, kteří nás navštíví, budou s našimi službami plně spokojeni.

Těšíme se na Vás.

CK ALEXANDRIA NABÍZÍ SLEVY ZAMĚSTNANCŮM VLS I LETOS

Také na letošní rok připravila české cestovní kancelář Alexandria nabídku speciálních slev pro zaměstnance Vojenských lesů a statků, jejich rodinné příslušníky, případně spolecestující skupiny.

Pokud se rozhodnete využít nabídku kanceláře, můžete tak jako zaměstnanci VLS uplatnit slevu 8 % z aktuálních cen (z cen po uplatnění všech aktuálně platných slev) zájezdů pořádaných CK Alexandria. V případě zájezdů na poslední chvíli z nabídky Last Minute pak můžete získat slevu 5 procent. Úplnou nabídku zájezdů

CK Alexandria naleznete na webu kanceláře www.alexandria.cz. Slevu lze při nákupu uplatnit předložením zaměstnaneckého průkazu VLS nebo potvrzení, které Vám vystaví personální oddělení dané organizační jednotky.

VRACÍ SE AKCE, VLS ČEKÁ NABITÝ ČERVEN

Po dvou letech pandemických omezení plánují Vojenské lesy obnovit na jaře tradiční akce pro veřejnost. Nabížený program čeká státní podnik především v červnu, kdy se vedle dvou velkých akcí, *Lesnický den v Ralsku* a *Armáda, lesnictví a myslivost na Libavě*, odehrají také dva tradiční vnitropodnikové mítinky - Olšinská dvanáctka a střelecká soutěž.

Třemi akcemi bude nabitý především druhý červnový týden, kdy na

šumavské lesnické divizi proběhne dvojice tradičních vnitropodnikových akcí, jež na sebe budou časově navazovat. Nejdříve se na střelnici na Uhlíkově sejdou ve středu 8. června podnikoví střelci, aby poměřili své síly. Na střeleckou soutěž naváže o den později o pár kilometrů dále na Olšíně celopodnikové sportovní klání divizních týmů Olšinská dvanáctka 2022. Především pro kolegy z Lipníku nad Bečvou tým ale vše nekončí, protože v sobotu odstartují doma v Heřmánkách na

Kalendárium VLS

čtvrtek 26. května
DĚTSKÝ DEN NA OLŠÍNĚ,
Resort Olšina

středa 8. června
STŘELECKÉ ZÁVODY VLS,
střelnice Uhlíkov (Horní Planá)

čtvrtek 9. a pátek 10. června
OLŠINSKÁ DVANÁCTKA,
Resort Olšina

sobota 11. června
ARMÁDA, LESNICTVÍ
A MYSLIVOST NA LIBAVĚ,
areál Heřmánky

pátek 17. a sobota 18. června
LESNICKÝ DEN V RALSKU
a XX. MISTROVSTVÍ ČR
V PRÁCI S MOTOROVOU
PILOU, areál Skelná huť
v Ralsku

Libavě další ročník akce představující myslivost a lesnictví ve spojení s prezentací tamních ozbrojených sil, ARMÁDA, MYSLIVOST A LESNICTVÍ NA LIBAVĚ. O týden později se rozběhne na severu Čech po dva roky odkládaný 44. ročník LESNICKÉHO DNE V RALSKU, kde také podnikoví těžaři poměří své dovednosti s konkurencí na již dvacátém jubilejním ročníku dřevorubeckého šampionátu.

Jan Sotona

SPOLEČENSKÝ VEČER VLS V KVĚTNU

Tradiční podniková akce, Společenský večer VLS, jehož plánovaný prosincový termín byl kvůli pandemii COVID-19 zrušen, proběhne v náhradním termínu ve čtvrtek 12. května od 19.00 hodin. Scénář akce zůstává beze změny, hlavním bodem programu bude představení divadelní komedie LÍBÁNKY NA JADRANU. Společenský večer pro zaměstnance tak bude mít tradiční podobu kulturní akce, jež se

i v posunutém termínu odehraje na populární divadelní scéně v Paláci Fénix na Václavském náměstí. Na programu bude komedie o stanování v chorvatském kempu, lásce po padesátce, prázdninovém opalování, šnorchlování a koloběhu života nejen na Jadranu. Hlavní role v komedii ztvárňují herci Eva Holubová a Bohumil Klepl.

Jan Sotona

BLAHOPŘÁNÍ JUBILANTŮM

Blahopřejeme našim zaměstnancům, kteří se v následujícím období dožívají významného životního jubilea.

Příjmení a jméno

ABERLOVÁ Ilona
ANGELOVIČOVÁ Anna
BLAŽEK Jan Ing.
BORECKÁ Taťána
BORKOVICSOVÁ Eva
BREITZETEL Petr
BUREŠ Vlastimil
CIKHART Jiří Bc.
COUFAL Jan
ČEFELÍNOVÁ Jitka
ČÍZEK Zdeněk
ČOCHRAČ Petr
DEMETEROVÁ Drahuse
DLOUHÝ František
DOMIN Pavel
DRNEC Jiří
DUSPIVA Roman
DUŠÁK Martin Ing.
DVOŘÁK Karel
FELDMAN Libor
FIŠER Roman
FOLTYN Bronislav Ing.
FRÖHLICH Oldřich Ing.
FÜRSTER Marcel
GALASOVÁ Ilona
GÄRTNER Alois
GÖTZ Gerhard
HÁJEK Tomáš
HAMPL Rostislav Ing.
HAVEL Josef
HERBST Roman
HOLUB Václav
HONZA Martin
HOŘEJŠÍ Luboš
HRADILOVÁ Zdenka
HUMLOVÁ Tereza Ing.
HŮRKA František
HVIŠČ František
IVANKO Jozef Ing.
JANDA Stanislav
JERÁBEK Vratislav
KALANDRA Petr
KALEDOVÁ Jiřina
KALINA Josef Mgr.
KANIA Filip
KLEMA Daniel
KLIMEŠOVÁ Hana
KMOCHOVÁ Dana
KOBŘ Jan Mgr.
KOČTÁŘOVÁ Zdeňka Ing.
KOLEK Josef Ing.
KOLLARIKOVÁ Hana
KOLODĚJ Milan
KOMPER Pavel
KOPECKÝ Vladimír Ing.
KORDA Josef
KORITAR Martin
KOTAČKA Václav
KOUBA Michael
KOUČKÁ Eva
KOVÁŘ František
KOZÁK Karel
KRATINOVÁ Miroslava
KRAUS Petr
KRAUSKO Ivan Ing.
KRETSCHMEROVÁ Vlasta
KROPFREITER Jakub
KRUMLOVSKÝ Jaroslav
KRŽÍEK Vladimír
KUBÍKOVÁ Renata
KUBOVÁ Naděžda
KUDLÁČKOVÁ Alena
LAJTOCH Libor Ing.
LEW Jakub
LOUDA Vladimír
LYSÁKOVÁ Jana

Pracovní místo

uklízeč
uklízeč
hlavní inženýr
bezpečnostní pracovník I
bezpečnostní pracovník I
bezpečnostní pracovník II
lesní dělník
bezpečnostní pracovník I
bezpečnostní pracovník II
všeobecná účetní
traktorista operátor
dřevorubec
uklízeč
pracovník údržby veřejných prostranství
traktorista přibližování dřeva
bezpečnostní pracovník I
dřevorubec
vedoucí lesní správy
bezpečnostní pracovník II
bezpečnostní pracovník II
traktorista operátor
bezpečnostní pracovník I
bezpečnostní pracovník I
nadlesní
bezpečnostní pracovník II
zedník
bezpečnostní pracovník II
bezpečnostní pracovník II
bezpečnostní pracovník I
bezpečnostní pracovník II
bezpečnostní pracovník II
bezpečnostní pracovník II
bezpečnostní pracovník I
bezpečnostní pracovník II
bezpečnostní pracovník II
adjunkt
bezpečnostní pracovník I
dřevorubec
bezpečnostní pracovník II
bezpečnostní pracovník II
lesní
bezpečnostní pracovník I
uklízeč
bezpečnostní pracovník II
lesní
bezpečnostní pracovník I
recepční
bezpečnostní pracovník I
lesní pedagog
technik - zootechnik, ekolog
bezpečnostní pracovník I
uklízeč
bezpečnostní pracovník I
bezpečnostní pracovník II
bezpečnostní pracovník II
bezpečnostní pracovník I
bezpečnostní pracovník II
lesní
pracovník údržby veřejných prostranství
uklízeč
automechanik
bezpečnostní pracovník II
bezpečnostní pracovník I
dřevorubec
bezpečnostní pracovník II
bezpečnostní pracovník II
traktorista operátor
bezpečnostní pracovník I
bezpečnostní pracovník I
bezpečnostní pracovník II
bezpečnostní pracovník II
bezpečnostní pracovník I
číšník
obchodník
lesní dělník

MACHÁLKOVÁ Soňa
MAJEROVÁ Jitka
MARKVARTOVÁ Ivana
MARTINOVSKÁ Zdeňka
MAŘÍK Miroslav
MIČÁN Antonín Ing.
MIKOLÁŠOVÁ Marta
MINISTR Rostislav
MRKUS Josef Ing.
MUDRA Václav
MUSIL Miroslav
MUŠKA Petr
NAVRÁTIL Daniel
NESLÁDEK Robert
NEZBEDA Zdeněk
OCELKOVÁ Jaroslava
OSTROŽLÍK Rudolf
PABOUČEK Petr
PATZEL Pavel
PERUTKA Vítězslav
PLHAL Libor DiS.
PLISKA Jiří
PODLIPNÝ Vladimír Ing.
POHLÍDAL Oldřich
POLÁK Vlastimil
POTUŽNÍK Miroslav Ing.
POŽIVIL Miloš
PRCHLÍKOVÁ Alena
PRINC Vladimír
PROKŠOVÁ Ilona
RAJTMAJER Jiří
RAJTR Jaroslav
ROĐAN Petr
ROUBOVÁ Květa
RYCHNAVSKÁ Zdenka
SALON František Ing.
SEDLÁČEK Roman
SLOUKOVÁ Zuzana
SLOVÍK Juraj
SOCHOR Jan Ing.
STÍSKAL Rostislav
STRÁŽNICKÝ Petr
SVOBODA Tomáš
ŠAFRÁNEK František
prostranství
ŠÍMA Michal
ŠÍMOVÁ Lenka
ŠLAUFOVÁ Lenka
ŠLECHTA Josef
ŠMÍDL Vladimír
ŠPAČKOVÁ Radomíra
ŠRÁM František
ŠTELCOVÁ Iva
TICHÁ Ludmila
TOMÁŠ Vladimír
TOPINKOVÁ Pavlína
TRÁVNÍK Vladimír Ing.
TRNKOVÁ Iveta
TŘÍSKA Hanuš
TÝML Ladislav
URBANCOVÁ Michaela
UREŠOVÁ Šárka
VALTEROVÁ Jana
VEČEŘOVÁ Petra Ing.
VELICH Oldřich
VODVÁRKA Roman
VOHRYZKA Roman
VOŘÍŠKOVÁ Lenka
VOSIKA Martin
VRÁBLÍK Oldřich
ZACHOVÁ Adriana
ZBONČÁKOVÁ Lenka
ZEMÁNKOVÁ Jitka
ZEZULKA Miroslav
prostranství
ZMRHALOVÁ Erika
ŽIAČIK Ján

bezpečnostní pracovník II
bezpečnostní pracovník II
mzdová účetní
bezpečnostní pracovník II
bezpečnostní pracovník II
provazní technik
uklízeč
vedoucí správy služeb
bezpečnostní pracovník I
dřevorubec
bezpečnostní pracovník I
bezpečnostní pracovník II
řidič nákladních aut
bezpečnostní pracovník II
bezpečnostní pracovník II
uklízeč
dřevorubec
lesní dělník
traktorista operátor
bezpečnostní pracovník II
bezpečnostní pracovník I
dřevorubec
lesní dělník
bezpečnostní pracovník I
bezpečnostní pracovník II
traktorista operátor
bezpečnostní pracovník I
traktorista operátor
bezpečnostní pracovník I
bezpečnostní pracovník II
traktorista operátor
traktorista přibližování dřeva
bezpečnostní pracovník I
uklízeč
pokojská
technik v rybářství
bezpečnostní pracovník II
bezpečnostní pracovník I
bezpečnostní pracovník I
lesní
lesní
domovník
bezpečnostní pracovník II
pracovník údržby veřejných
lesní
lesní dělník
bezpečnostní pracovník I
lesní
bezpečnostní pracovník II
bezpečnostní pracovník I
bezpečnostní pracovník I
lesní dělník
bezpečnostní pracovník I
lesní
lesní
bezpečnostní pracovník II
bezpečnostní pracovník II
lesní dělník
bezpečnostní pracovník II
bezpečnostní pracovník II
lesní dělník
bezpečnostní pracovník II
bezpečnostní pracovník I
lesní dělník
uklízeč
fakturant
provazní technik
bezpečnostní pracovník I
bezpečnostní pracovník II
chovatel hospodářských zvířat
finanční účetní
bezpečnostní pracovník I
lesní dělník
domovník
lesní dělník
bezpečnostní pracovník I
pracovník údržby veřejných
bezpečnostní pracovník I
bezpečnostní pracovník I

01

02

03

04

05

Vítěz soutěže minulého kola

– Pavel Munzar –
s fotografií „Duha“.
Gratulujeme.

Jan Sotona, šéfredaktor

Příspěvek do rubriky „fotosoutěž“
posílejte prosím na e-mail:

jan.sotona@vls.cz

44. LESNICKÝ DEN V RALSKU

**XX. MISTROVSTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY
V PRÁCI S MOTOROVOU PILOU**

**17.-18. ČERVNA 2022
SKELNÁ HUŤ V RALSKU**

Prezentace AČR // show STIHL Timbersports
Výstava trofejí // Přehlídka dravých ptáků // Kynologická přehlídka
Lesní pedagogika